

færdighedshensyn vil give Folkeskolens Lærerstand Oprensning overfor de uberetigede Angreb, der er rettede mod den. Dette kan ske ved, at Ministeriet 1) udstrækker Prøverne i Fremtiden til ogsaa at omfatte Privatskolens Elever, 2) ændrer Bedømmelsesskalaen, saa Karaktererne bliver i Overensstemmelse med den Opfattelse, Befolkningen nu en Gang har af Betegnelserne tg, mdl og slet, 3) officielt oplyser Befolkningen om, at den nu gældende Saabyske Retskrivning er saa vanskelig, at Trediedelen af Folkeskolens Elever mangler Evner og Modenhed til at lære den inden deres Udgang af Folkeskolen, og 4) nedsætter en Kommission til at forberede en Retskrivningsreform“.

Ærede Medlemmer, der erindrer de Bemærkninger, jeg ved en tidligere Lejlighed gjorde angaaende Danskprøven, vil se, at Overlærer Højrupps Fordringer og Henstillinger meget nær falder sammen med de Synspunkter, jeg den Gang gjorde gældende. Naar man i Betænkningen Sp. 349 ff. ser, hvorledes Prøven er foretaget, kan jeg ikke nægte, at man til alle de Betæneligheder, jeg fremførte, maa føje en hel Række yderligere Betæneligheder. Denne Prøve er, som jeg den Gang sagde, og som jeg endnu maa fastholde, en ganske dilettantisk Prøve. Den omfattede den første Gang 10 Købstadskoler, 4 købstadlignende Skoler og 100 almindelige Landsbyskoler, men da der blev prøvet anden Gang, prøvede man i 2 Skoler i København, 24 Købstadskoler og 297 Landsbyskoler, og der deltog 104 Børn fra de københavnske Skoler, 955 Børn fra Købstadskolerne og 2,993 Børn fra Landsbyskolerne. Enhver kan sige sig selv — der behøves ingen Sagskundskab til det —, at Sandsynligheden for, at der indløber Fejl, vokser, jo mindre Børneantallet er, og at man derfor begribeligvis, naar man vil foretage saadanne Prøver, ved hvilke man bl. a. skal have Lejlighed til at sammenligne de forskellige Skoletyper, gør ganske fejl i at foretage Prøven med 2,000 Børn i Landsbyskolerne og ca. 1,000 Børn i Købstæderne og med 104 Børn fra de københavnske Skoler. Man har derved paa Forhaand indført en Fejlkilde. Dernæst er det forkert, at man den ene Gang foretager Prøven med et Antal Skoler og den følgende Gang foretager Prøven med et ganske nyt Antal Skoler og tilmeldt sandsynligvis — det ser man ikke af Beretningen — med ganske nye Skoler, thi derved faar man atter nye Momenter ind

i Undersøgelsen, Momenter, som skulde holdes ude. Da Børn ikke er lige dygtige af hver Aargang, burde man i hvert Fald anstille sine Forsøg saaledes, at man holdt sig til de samme Skoler Aar efter Aar for paa den Vis dog at faa noget at vide om, hvor Aarsagen til de Mangler, der nu er, virkelig findes. Aarsagen kan være hos Børnene eller hos den enkelte Lærer eller hos en Skole som Helhed. Der er ikke Gnist af Antydning af, at Forsøgslederen har haft det mest primitive Begreb om, at der skal foretages noget af denne Art paa dette Omraade.

Jeg kunde nævne en hel Række andre Fejl; det vil imidlertid, det tænker jeg mig, trætte den højtærede Forsamling alt for meget at gaa i Detailler paa et saa specielt Omraade. Jeg skal dog ganske kort sige, at Bedømmelsen og den Karakter-skala, der er anvendt, ganske afviger fra, hvad man ellers plejer at bruge, og dernæst er Fejlene bedømt paa en ganske summarisk Maade, idet man uden videre har optalt, hvor mange Fejl der er, og derved fradraget Point efter Point for hver Fejl uden noget synderligt Hensyn til, om Fejlene er store eller smaa, naturlige eller ganske unaturlige. Paa den Maade kommer man til fuldstændig vrang Forestillinger om, hvad det egentlig er; Børnene kan præstere. Jeg beklager derfor, at Staten ikke alene skal give det ud, der tidligere har været stipuleret, men endogsaa yderligere skal give Penge ud til saadanne Undersøgelser. Saa vidt jeg kan se, er der foreløbig ikke kommet væsentlig andet ud af Prøven end det Resultat, man kunde være kommet til uden Undersøgelsen: at der er et meget stort Procentantal Børn i den offentlige Skole, som mangler Forudsætningerne for at lære det, man kalder Retskrivning — jeg foretrækker at kalde det Vrangskrivning. Der er derfor i denne Sag en meget kraftig Opfordring til den højtærede Undervisningsminister om at nedsætte en sagskyndig Kommission, der kan paatage sig den Opgave at finde nye og bedre Former for Skriftsproget. Det vilde i Sandhed være et stort Fremskridt og komme Skolen i overordentlig høj Grad til Gavn. Jeg skal om denne Sag indskrænke mig til disse korte Bemærkninger.

Der er dernæst paa den højtærede Undervisningsministers Budget nævnt nogle Samraad, om hvilke jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger. Jeg vil takke det ærede Finansudvalg for et Samraad angaaende Folkeuniversitetet, der staar omtalt paa Sp. 395—96. Det drejer sig her